

**Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes
Sociālās drošības apakšpadomes sanāksmes
PROTOKOLS**

Attālināti Zoom tiešsaistē

2023.gada 20.decembrī

SANĀKSMI VADA: Arkādijs Suškins, darba devēju puse

PIEDALĀS:

no valdības puses:

Diāna Jakaite, Labklājības ministrijas (LM) valsts sekretāra vietniece

Ludis Neiders, Ekonomikas ministrijas Analītikas dienesta ekonomists

Sandra Stabiņa, LM Sociālās apdrošināšanas departamenta direktore, deleģēta pārstāvēt
A.Dūdiņu

no darba devēju puses:

Arkādijs Suškins, Latvijas Darba devēju konfederācijas (LDDK) padomes loceklis;
biedrības "Cēsu uzņēmēju klubs" pārstāvis

Elita Tīlīte-Kārkle, AS CleanR Grupa

Jevgēņijs Kalējs, LDDK padomes loceklis, Latvijas Slimnīcu biedrības priekšsēdētājs

no arodbiedrību puses:

Anda Grīnfelde, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības (LBAS) priekšsēdētāja vietniece

Laila Ābola, Lauksaimniecības un pārtikas nozaru arodbiedrības vadītāja vietniece

Vladimirs Novikovs, Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības
Tehniskās struktūrvienības vadītājs

Liene Janeka, Izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības juriskonsulte

pārējie dalībnieki:

Egils Baldzēns, LBAS priekšsēdētājs

Gita Oškāja, LBAS priekšsēdētāja vietniece

Linda Romele, LBAS eksperte

Pēteris Leiškalns, LDDK pārstāvis

Vladislavs Vesperis, Valsts kancelejas Valsts attīstības uzraudzības un novērtēšanas
nodaļas vadītājs

Inga Vanaga, LIZDA priekšsēdētāja

Dace Trušinska, LM Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā eksperte

Irēna Salmane, LM Sociālās apdrošināšanas departamenta vecākā eksperte

PROTOKOLĒ: Kristīne Zirņīte, LM Sociālās apdrošināšanas departaments

Sanāksmi sāk plkst. 14:00.

Darba kārtībā:

1. Diskusija par izdienas pensijām atsevišķām nodarbināto grupām dzelzceļa un izglītības nozarēs.
2. Par bezdarbnieku pabalsta apmēra pārskatīšanu.
3. SDA nākamā gada darba plāns.

1. jautājums

Diskusija par izdienas pensijām atsevišķām nodarbināto grupām dzelzceļa un izglītības nozarēs

Ziņo: I.Vanaga, L.Romele, V.Novikovs

I.Vanaga no LIZDA puses lūdz rast iespēju nodrošināt izdienas pensijas trijām pedagogu grupām – pirmsskolas pedagogi, speciālās izglītības pedagogi un sporta jomas pedagogi, Rosina tās noteikt kā izvēles iespējas (ne-obligātas) pensijas. Pamatojums - minēto pedagogu darba specifika saistīta ar bērnu drošību (fiziski un emocionāli paaugstināta slodze; paaugstinoties vecumsliekšnim, pedagogi nespēj fiziski nodrošināt bērnu drošību; pedagogiem nav atbalsta personāla; jāstrādā ar skaitliski daudz bērniem vienlaicīgi; paaugstināts trokšņa līmenis).

L.Romele un *V.Novikovs* informē par Latvijas Dzelzceļnieku un satiksmes nozares arodbiedrības aicinājumu rast iespēju nodrošināt izdienas pensijas vilces līdzekļu vadītājiem (mašīnistiem), dzelzceļa stacijas dežurantiem, kā arī dzelzceļa kustības vadības dispečeriem, pie nosacījumiem – vismaz 30 gadu stāžs profesijā, izdiena 5 gadus pirms pensionēšanās vecuma, strādā profesijā, nevar iziet medicīnisko komisiju vai psihofizioloģisko pārbaudi, nav konstatēta arodslimība, nav citu iztikas līdzekļu. Pamatojums – nodrošināt pārvadāto pasažieru, kravu un valsts drošību.

Par jautājumu izsakās P.Leiškalns, D.Jakaite, E.Baldzēns, V.Vesperis, A.Suškins.

P.Leiškalns aktualizē jautājumu, vai šie nodarbinātie zaudē vispārējās darba spējas (šobrīd personas ar 3.grupas invaliditāti tiek likts strādāt), vai šis jautājums būtu risināms caur izdienas pensijām, no kāda finansējuma tas tiks nodrošināts, kā arī aktuāls jautājums ir par veselības sistēmas pieejamību valstī. Rosina – kā risinājumu nodrošināt iespēju priekšlaicīgi pensionēties un, saglabājot tiesības strādāt, saņemt pilnu pensiju (nevis pusi pensijas).

D.Jakaite uzsver, ka finansējums būtu jāiegulda cēlonī, kas rada apdraudējumu veselībai un darba vides normalizēšanā. Jāizvērtē iespējamie divi risinājumi valsts ieguldījumam - vai nu preventīva pieeja (veselības apdrošināšanas darbiniekiem, atbalsts darba vides uzlabošanai, u.tml.) vai izdienas pensija, kas visticamāk ir pretrunā ar Valsts kancelejas piedāvāto pieeju. *E.Baldzēns* uzsver, ka vēl arvien ilgstoši nav atrisināts, piemēram, pedagogu slodzes jautājums.

V.Vesperis atzīst, ka izdienas pensiju jautājums valstī kopumā ir grūti risināms. Izsaka cerību, ka drīzumā esošās valdības darba kārtībā šis jautājums tiks vēlreiz iekļauts. Atgādina, ka Valsts kancelejas izstrādātajā ziņojumā par izdienas pensiju iespējamo reformu tika rosināts sašaurināt izdienas pensijas saņēmēju loku, atejot no izdienas pensijām klasiskā izpratnē un pārskatot priekšlaicīgās pensionēšanās iespēju risinājumus. Nepieciešama diskusija, kurām nodarbināto profesijām šīs iespējas būtu nodrošināma. Uzsver, ja vien nav fundamentālu darba šķēršļu, cilvēkam pēc iespējas ilgāk ir jāpaliek darba tirgū, jāpelna savs pensijas kapitāls.

Nolemts: Pieņemt zināšanai LIZDA un LDzSA izklāstu par izdienas pensiju nepieciešamību atsevišķām profesijām.

Jautājumu par izdienas pensijām atsevišķām nodarbināto grupām dzelzceļa un izglītības nozarēs virzīt izskatīšanai NTSP.

2. jautājums

Par bezdarbnieku pabalsta apmēra pārskatīšanu

Ziņo: L.Romele

Ziņotājs informē, ka ar 2020.gadu samazinot bezdarbnieka pabalsta izmaksas nosacījumus un ilgumu, nesamazinājās kopējo sociālās apdrošināšanas iemaksu apjoms. Ņemot vērā pēdējo gadu statistiku, bezdarba ilgums samazinās. Neto darba alga pieaug straujāk nekā vidējais bezdarbnieka pabalsta apmērs valstī. Bezdarbnieka pabalsta apmērs un ilgums Latvijā ir mazāks nekā pārējās Baltijas valstīs. LBAS priekšlikums - atgriezties pie 2019.gada bezdarbnieka pabalsta izmaksas nosacījumu redakcijas.

Par jautājumu izsakās P.Leiškalns, D.Jakaite, E.Baldzēns, A.Suškins.

D.Jakaite skaidro, ka pie šobrīd esošā darba spēka trūkuma apstākļiem, nesaskata pamatotus argumentus bezdarbnieka pabalsta izmaksas pagarināšanai. Piedāvā, ka LM varētu veikt padziļinātāku statistikas datu analīzi par personām, kuras ir ilgstošie bezdarbnieki, proti, neatgriežas darba tirgū ilgāk par astoņiem mēnešiem. Attiecībā uz sociālās apdrošināšanas speciālā budžeta ilgtspēju ir svarīgi nākotnē nostiprināt ilgtspējas pieeju – lēmumiem, kas ietekmē speciālā budžeta izdevumus, ieņēmumus, ir jābūt ar kompensējošiem pasākumiem. Šī fiskālās ilgtspējas pieeja būtu nostiprināma kādā no tiesību aktiem.

Nolemts: Pieņemt zināšanai LBAS informāciju par bezdarbnieka pabalsta izmaksas pārskatīšanu.

Atbalstīt priekšlikumu Labklājības ministrijai veikt faktisko datu analīzi par personām, kas ir ilgstošie bezdarbnieki, un jautājumu par bezdarbnieka pabalsta izmaksas pārskatīšanu skatīt SDA 2024.gada otrajā ceturksnī.

3. jautājums

SDA nākamā gada darba plāns

Par jautājumu dalībnieki izsakās un vienojas, ka, organizējot darba plānu, sanāksmē tiek iekļauti ne vairāk kā divi pamatjautājumi, un, ja rodas vēl kādas aktualitātes, būtu iespējams tās ietvert darba kārtībā.

Nolemts: Dalībpusēs nosūta SDA sekretariātam komentārus, priekšlikumus 2024.gada darba plānam līdz 2024.gada 15.janvārim.

Sanāksmi slēdz plkst.15:18.

Sanāksmes vadītājs:

A.Suškins

Sanāksmes protokolētājs:

K.Zirnīte

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu

